

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1998-1999

HANDELINGEN VAN DE OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

24/02/1999

C 750 Sociale Zaken

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

ANNALES DES RÉUNIONS PUBLIQUES DE COMMISSION

24/02/1999

C 750 Affaires sociales

Sommaire

Mercredi 24 février 1999

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES - C 750

Question orale de M. Jef Valkeniers à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "les observations de l'OCDE relatives à la politique belge de l'emploi" (n° 1941)

orateurs : M. **Valkeniers**, Mme **Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes

Inhoud

Woensdag 24 februari 1999

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN - C 750

I Mondelinge vraag van de heer Jef Valkeniers aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de opmerkingen van de OESO met betrekking tot het Belgisch werkgelegenheidsbeleid" (nr. 1941)

sprekers : de heer **Valkeniers**, mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

RÉUNION PUBLIQUE DU
MERCREDI 24 FÉVRIER 1999

PRÉSIDENCE de
M. Mairesse

La séance est ouverte à 14.46 heures.

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

OPENBARE VERGADERING VAN
WOENSDAG 24 FEBRUARI 1999

VOORZITTER :
De heer Mairesse

De vergadering wordt geopend om 14.46 uur.

Mondelinge vraag van de heer Jef Valkeniers aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de opmerkingen van de OESO met betrekking tot het Belgisch werkgelegenheidsbeleid" (nr. 1941)

Question orale de M. Jef Valkeniers à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "les observations de l'OCDE relatives à la politique belge de l'emploi" (n° 1941)

De **voorzitter** : De heer Jef Valkeniers heeft het woord.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik veronderstel dat uw problemen opgelost zijn, vermits u een prachtig blauw ensemble draagt - waarschijnlijk is dit de kleur van de toekomst. Het spijt me dat ik u vandaag moet ondervragen, want u hebt tegenwoordig al zoveel vragen te beantwoorden. Ik wil dus niet veel van uw tijd in beslag nemen en zal mijn vragen zo kort mogelijk stellen.

Mevrouw de minister, volgens de OESO dringen zich de volgende maatregelen op in uw departement :

- ten eerste, de werkloosheidsuitkeringen beperken in de tijd;
- ten tweede, de sancties bij afwijzing van geschikt werk strikter toepassen;
- ten derde, de leeftijdsdrempel voor vervroegde pensionering optrekken;
- ten vierde, programma's voor oudere werklozen afschaffen of beperken;

- ten vijfde, voorzien in een betere scholing van de arbeidskrachten;

- ten zesde, meer voordelen toekennen aan laaggeschoolden die werk aannemen.

Graag vernam ik of u akkoord gaat met deze opmerkingen en hoe u hieraan tegemoetkomt of in de toekomst zult tegemoetkomen.

Mevrouw de minister, ik weet dat u in de pers al op sommige van deze vragen geheel of gedeeltelijk hebt geantwoord, maar graag kreeg ik vandaag een volledig en concreet overzicht.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Valkeniers, mijn "toekomst" om aan deze opmerkingen tegemoet te komen, is natuurlijk zeer beperkt, maar ik zal mijn best doen om vanuit Europa de Belgische problemen te helpen oplossen.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Wij zien u met verdriet vertrekken, mevrouw de minister, dat durf ik te zeggen namens deze vergadering.

Minister **Smet** : Mijnheer Valkeniers, ik zal de antwoorden op uw eerste en uw tweede vraag aan elkaar koppelen.

Ik ben voorstander van ons systeem van werkloosheid, waarbij onbeperkt in de tijd een werkloosheidsvergoeding wordt uitgekeerd, maar dan alleen op voorwaarde dat een betere controle kan

worden georganiseerd op de bereidheid tot werken. Deze twee elementen moeten volgens mij aan elkaar worden gekoppeld. Ik verklaar mij nader.

Zoals u weet is in alle andere landen dan België de duur van de uitkering beperkt in de tijd. Meestal wordt aan gezinshoofden een iets langere duur toegekend dan aan wat wij noemen "samenwonenden", maar waarvoor in andere landen een andere term wordt gebruikt. Gezinshoofden kunnen bijvoorbeeld drie jaar een uitkering krijgen, terwijl het voor anderen slechts één of twee jaar is.

De vergoeding is in andere landen ook veel hoger dan bij ons. Sommige landen keren vergoedingen uit van 50 000 tot 60 000 frank per maand, terwijl de maximumvergoeding in België 35 000 frank bedraagt. Dit is in zekere zin logisch, gezien andere landen de uitkering beperken in de tijd. Men kan zich veroorloven gedurende twee jaar een zeer hoge vergoeding te geven, wetende dat dit tegelijkertijd een "werkloosheidsval" betekent en men nadien geen vergoeding meer geeft, want dan is de druk om naar werk te zoeken groter.

Ik ben de laatste om te zeggen dat ons systeem moet worden gewijzigd, omdat het in elk geval als resultaat heeft dat de armoede in ons land zeer beperkt is.

Ons werkloosheidssysteem brengt ongetwijfeld met zich - ik kan daarop geen cijfers klevende en ik weet dat ik altijd het risico loop dat mijn antwoord door bepaalde leden van het parlement wordt misbruikt - dat een aantal mensen berusten in hun werkloosheid. De vraag is hoe men deze mensen kan stimuleren

om werk te aanvaarden of om werk te zoeken, want de beide begrippen worden wel eens verward. Inderdaad, een aantal politici herleiden de bereidheid tot werken tot het aanvaarden van een werk dat wordt aangeboden. Het spreekt vanzelf dat de werkloze ook zelf actieve inspanningen moet doen om werk te zoeken.

De druk om werk te zoeken of om werk te aanvaarden is op dit ogenblik bijna onbestaande. Dit is geen verwijt, maar door de regionalisering, waarmee wij allemaal moeten leven, is de bemiddeling en de opleiding een bevoegdheid van de Gewesten, terwijl de uitbetaling van de vergoeding en de controle van de werkloosheid op federaal niveau is geregeld, hetgeen betekent dat iemand die een opleiding weigert of een job weigert, geen sanctie kan krijgen, tenzij er een mededeling is vanwege het Gewest aan de federale overheid. De regio's vinden het echter niet hun rol een dergelijke mededeling te doen aan de federale overheid, zodat wij in een moeilijke positie terecht komen. Daarom heb ik aan de sociale partners en aan het beheerscomité van de RVA als oplossing voorgesteld een systematische controle uit te voeren, bijvoorbeeld eenmaal per jaar, van alle dossiers van werklozen. Daarbij zou onder andere kunnen worden nagegaan welke jobs aan een werkloze werden aangeboden, welke mogelijkheden hij heeft gekregen, welke inspanningen hij zelf heeft gedaan, of hoe het komt dat hij in het werkloosheidssysteem blijft zitten ondanks het feit dat er voor hem kansen bestaan. Men zou de betrokkene eerst een waarschuwing kunnen geven en hem bijvoorbeeld aanraden een opleiding te volgen. Als dat niet helpt, kan een lichte sanctie worden opgelegd en als dit op termijn nog niet helpt kan een zwaardere sanctie worden uitgesproken.

Voor de werkgeversorganisaties was mijn voorstel aanvaardbaar, maar de vakbonden vonden het - wat ik begrijp - zeer moeilijk, mede gezien het feit dat hun achterban voor een gedeelte uit werklozen bestaat. Het is bovendien niet zo gemakkelijk een sociaal beleid en een mentaliteit, die al vele jaren bestaan, om te buigen. Het probleem is echter gekend, men weet dat er iets moet gebeuren en men weet ook dat in het kader van het tweede Europees werkgelegenheidsplan, dat vóór juni moet worden opgesteld, terzake voorstellen moeten worden geformuleerd.

Ik herhaal, ik ben voorstander van een vergoeding, onbeperkt in de tijd, op voorwaarde dat de druk om een werk of een opleiding te aanvaarden kan worden opgedreven.

Mijnheer Valkeniers, uw derde vraag handelt over het optrekken van de leeftijdsdrempel voor vervroegde pensionering. Wij beschikken op dit ogenblik over een reeks middelen om vervroegd uit de arbeidswereld te treden. Deze middelen zijn in de tijd gegroeid en daardoor ook enigszins chaotisch en niet geharmoniseerd. Wij kennen, bijvoorbeeld, het systeem van halfzijdse loopbaanonderbreking op 50 jaar, dat zeer interessant is voor degenen die ervoor in aanmerking komen. Ik ken arbeiders die een halfzijdse loopbaanonderbreking hebben genomen. Zij worden boven 50 jaar als voor een voltijdse loopbaanonderbreking betaald en daarnaast krijgen de betrokkenen een halfzijdse wedde, waardoor ze in totaal eigenlijk niet zoveel verliezen.

Een tweede systeem is dat van de verhoogde werkloosheidsvergoeding voor werklozen, ouder dan 50 jaar. In dat geval krijgen zij de maximale werkloosheidsvergoeding, plus een supplement voor sommigen (de gezinshoofden).

Wij hebben ook het systeem van voltijds bruggensioen, dat in de regel op 58 jaar wordt toegekend. In uitzonderlijke gevallen, zoals voor bedrijven in faling of in herstructurering, wordt het voltijds bruggensioen op 50 of 52 jaar toegekend. Dit aantal daalt omdat het aantal faillissementen en ondernemingen in herstructurering daalt.

Nog een ander systeem, het halftijds bruggensioen, wordt in principe op 55 jaar toegekend.

Wij beschikken dus over een reeks mogelijkheden en wij staan voor de opgave, mijnheer Valkeniers, om in dit bos aan maatregelen enige harmonisering te brengen. Het systeem van werkloosheidsvergoeding voor oudere werklozen, bijvoorbeeld, was vroeger gekoppeld aan het systeem van de bruggensioenen. Wij hebben de leeftijd voor het bruggensioen opgetrokken, terwijl aan het systeem voor oudere werklozen niets werd gewijzigd. Op dat vlak zullen dus maatregelen moeten worden genomen.

Ik heb in de pers al gezegd dat ik van mening ben dat men voor de eindeloopbaanproblematiek in alle geval de leeftijd zal moeten optrekken, maar de sociale partners beraden zich daarover nog in de Arbeidsraad en zullen terzake een voorstel uitwerken. Ikzelf heb indertijd gevraagd om na te gaan of het niet mogelijk is voor zware beroepen een vervroegde uittreding te regelen. Ik denk, bijvoorbeeld, aan verpleegsters en aan arbeiders in bepaalde industrietakken, die zwaar

werk verrichten en fysisch uitgeput zijn en die volgens mij over de mogelijkheid moeten kunnen beschikken om vroeger met werken te stoppen dan, bijvoorbeeld, een bediende bij een ziekenfonds. Volgens mij moet een differentiatie in de leeftijdsgrens mogelijk zijn naargelang de zwaarte van de lichamelijke arbeid die tijdens de loopbaan wordt verricht.

Al deze voorstellen liggen op dit ogenblik ter overweging bij de Nationale Arbeidsraad.

Mijnheer Valkeniers, u stelt ook een vraag betreffende de laaggeschoolden die werk aannemen. Voor de tewerkstelling van laaggeschoolden worden thans voordelen gegeven aan de ondernemingen, in die zin dat voor een aantal bedrijven die laaggeschoolden aanwerven, de kostprijs ervan zeer laag is. Ik begrijp uit uw vraag dat u ook een voordeel wenst toe te kennen aan de werknemers zelf.

Voor de werknemers worden de voordelen als volgt bepaald. Er worden, ten eerste, minima vastgelegd, waarvan het interprofessioneel minimum een voorbeeld is. Thans wordt door de sociale partners voorgesteld het netto interprofessioneel minimum op te trekken. Het aantal mensen dat het interprofessioneel minimum ontvangt is zeer beperkt, vandaar dat de sociale partners verder wensen te gaan dan het interprofessioneel minimum en ook aan degenen die boven het minimum zitten een tegemoetkoming willen geven in de vorm van een belastingvermindering. Er bestaat, ten tweede, ook een sectoraal minimum, dat over het algemeen aanzienlijk hoger ligt dan het intersectoraal minimum.

Het bepalen van de vergoeding die men ontvangt als starter in een bepaalde functie is afhankelijk van wat wordt overeengekomen in de paritaire comités of in de Nationale Arbeidsraad en ik denk dat deze bevoegdheid het best bij deze organen blijft. U mag niet vergeten dat, als men aan de laagste trap raakt, men ook de hogere trappen moet optrekken. Inzake het interprofessioneel minimum wordt voorgesteld dit op te trekken via de fiscaliteit, maar het resultaat ervan is dat alle groepen, die zich boven dit minimum bevinden, eveneens moeten worden opgetrokken. Men kan niet anders. Ik herhaal dat deze materie het best door de sociale partners wordt geregeld, waarbij de regering natuurlijk niet blind of doof mag zijn voor de vragen die terzake worden gesteld. Een aantal vragen zullen naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen in de maand maart naar voren worden gebracht.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Mevrouw de minister, u hebt mijn vijfde vraag, betreffende de scholing, niet beantwoord.

Minister **Smet** : Inderdaad, mijnheer Valkeniers, maar ik moet erop wijzen dat de scholing slechts gedeeltelijk door de federale overheid wordt geregeld. Ik heb vandaag een artikel gelezen van de studiedienst van het VEV, waarin wordt gepleit voor de regionalisering van het educatief verlof. Ik kan dit begrijpen, maar u moet weten dat het educatief

verlof wordt gefinancierd door de ondernemingen en, aangezien de ondernemingsakkoorden worden gesloten op het federale vlak, is de financiering van het educatief verlof daaraan gekoppeld.

De scholing is in 95% van de gevallen een regionale materie en ik kan bijgevolg terzake geen uitspraken doen. Wat dit onderdeel betreft, kunt u misschien beter één van uw collega's een vraag laten stellen aan de Vlaamse ministers Kelchtermans en Baldewijns.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD) : Ik dank u voor uw antwoord.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.02 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 15.02 heures.*
